

19.10.2018

KEHA/3212/2018

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo

Viite: Lausuntopyyntö 11.9.2018, LVM/1620/08/2018

Alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihanke sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittäminen 2020-2022

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihankkeesta sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittämisestä vuosina 2020-2022.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tehnyt keväällä 2016 joukkoliikenteen palvelutasopäätöksen vuosiksi 2016-18. Päätöksen taustalla olevan selvityksen tiedot vaatisivat siten päivitystä. Uusi palvelutasomäärittely tuleville vuosille ei kuitenkaan tuone suuria muutoksia nykyiseen. ELY-keskuksen palvelutasopäätös löytyy ELY-keskuksen internetsivuilta <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/palvelutaso> (sivuilla aluevalintana Kaakkois-Suomi)

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueena ovat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat. ELY-keskuksen alueella ovat toimivaltaisina joukkoliikenneviranomaisina Imatran, Kouvolan ja Lappeenrannan kaupungit sekä Kotkan kaupunki Kotkan, Haminan ja Pyhtään alueilla. Nämä toimivaltaiset viranomaiset vastaavat toimialueillaan palvelutasojen määrittelystä ja joukkoliikennepalveluiden järjestämisestä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella junaliikenteellä on tärkeä merkitys paitsi yhteyksinä pääkaupunkiseudulle myös alueen sisäisillä yhteysväleillä, joita ovat esimerkiksi Kotka-Kouvola, Kouvola-litti/Kausala-Lahti, Lappeenranta-Kouvola ja (Joensuu-)Parikkala-Rautjärvi/Simpele-Imatra sekä Parikkala-Savonlinna. Yleisesti junaliikenteen matka-aika suhteessa linja-autoliikenteeseen on merkittävästi vähäisempi ja se pystyy näin tarjoamaan kilpailukykyisen matkustusvaihtoehdon myös yksityisautoilulle.

Osto- ja velvoiteliikenne

Kotka-Kouvola –välinen junaliikenne tulee ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nähdä ennen kaikkea Kymenlaakson kahden kaupunkikeskuksen välisenä ja alueen toimintaedellytyksiä tukevana ja palvelevana liikenteenä, mutta sujuvista jatkoyhteyksistä Kymenlaaksosta etenkin Lahden ja Helsingin suuntaan on myös huolehdittava. Kotka-Kouvola -yhteysvälin joukkoliikennepalvelut toteutuvat tällä hetkellä lähes täysin junaliikenteellä. Yhteysväleillä on vain joitakin linja-autolla liikennöitäviä Uudenmaan ELY-keskuksen

19.10.2018

siirtymäajan liikennöintisopimusvuoroja, joiden sopimus päättyy keväällä 2019. Junaliikenteen rooli Kotkan ja Kouvolan välisen henkilöliikenteen hoitamisessa on siis erittäin tärkeä, koska erityisesti työmatkaliikenteessä matka-ajan merkitys kulkutavan vallinnassa on keskeinen. Kysyntään ja tarjontaan vaikuttavana tekijänä tulee tällä yhteysvälillä huomioida myös vuoden alusta toteutettu Kymenlaakson erikoissairaanhoidopalveluiden keskitäminen Kotkaan. Vuorotarjontaa tulee tarkastella sekä henkilökunnan että sairaalapalveluiden asiakaskunnan matkustuksen näkökulmasta.

ELY-keskuksella ei ole hankittuna Kotka-Kouvola välille bussiliikennettä, eikä siellä siten käytössä ELY-keskuksen määrittelemää vähimmäisvaatimuksia noudattavaa lippu- ja maksujärjestelmää. Perinteiset Oy Matka-huolto Ab:n seutulipputuotteet eivät ole aiemminkaan mahdollistaneet matkustusta Kotkan ja Kouvolan välillä, koska nämä kaupungit ovat muodostaneet omat seutulippualueensa. Kotkan ja Kouvolan kaupungeilla on tällä hetkellä käytössään toimivaltaisten viranomaisten Waltti -lippu- ja maksujärjestelmä, jonka matkakortti noudattaa mainittua ISO-14443 -standardia ja yhteiskäyttöisyys junaliikenteen kanssa olisi siten toteutettavissa.

Kouvolasta työmatka- ja opiskelijaliikenteen yhteydet Lahden ja Helsingin suuntaan toteutuvat pitkälti VR:n markkinaehtoisen liikenteen myötävaikutuksella ja tarjonta on ollutkin verrattain hyvä, tosin illan myöhäisemmän paluuvuoron (Helsingistä lähtö n. 22:00) palauttamisesta on alueelta esitetty toivomuksia. Sitä vastoin välttämättömät aamun perusyhteydet Lahdesta Kouvolaan eivät ole toteutuneet markkinaehtoisena junaliikenteenä. Lahden suunnasta ennen kahdeksaa Kouvolaan tuleva aamun työmatka- ja opiskeluvuoro on palvellut myös Kausalasta Kouvolaan tulevia junamatkustajia. Yhdessä iltapäivän paluuvuoron kanssa ne ovat muodostaneet hyvän ja toimivan työmatka- ja opiskelijaliikennettä palvelevan kokonaisuuden. ELY-keskus onkin tukeutunut Kausala-Kouvola -välin työmatkaliikenteen palveluissa junavuorojen tarjontaan. Hankittu bussiliikenne Kausalaa ja Kouvolan välillä on pitkälti opiskelijoita ja koululaisia palvelevia yhteysvuoroja ja niissä on käytössä liikennöitsijän toimesta Matkahuollon lippu- ja maksujärjestelmä. Kouvolan alueella liikennöitäessä vuoroissa on käytössä ns. nousukorvausmenettely Kouvolan Waltti-lipputuotteiden osalta. Junaliikenteen tarjonta ja selvästi nopeampi matka-aika Lahti-Kouvola- välillä suhteessa linja-autoliikenteeseen on vuosien saatossa vaikuttanut bussiliikenteen tarjontaan vähentävästi. Jos Kouvolan ja Lahden välinen henkilöjunatarjonta vähentyisi tai loppuisi, ei säännöllisiä työ- ja opiskelumatkoja korvaavia bussiliikenteen palveluita ole tällä hetkellä olemassa.

Helsingin, Lahden ja Kouvolan junayhteydet Kuopioon tulevat parantumaan talvella käynnistyvän liikenteen myötä (Hki 5:57-Kuopio 10:12). Tässä yhteydessä ELY-keskus muistuttaa, että vastaava **aikaisempi aamuyhteys puuttuu myös Helsingin ja Kouvolan suunnasta Lappeenrantaan**. Uuden Helsingistä lähtevän junan jakaminen Kouvolassa sekä Savon että Karjalan radalle loisi uuden säännöllistä työssäkäyntiä ja opiskelijoiden matkustusta tukevan joukkoliikenneyhteyden Lappeenrantaan.

19.10.2018

Tälle vuorolle sopiva työmatkaliikenteen paluu Lappeenrannasta (16:30) Helsingin suuntaan on jo liikenteessä.

Savonlinna-Parikkala -välinen junaliikenne Karjalan radan liityntäliikenteen lisäksi palvelee alueella ympäri vuoden opiskelija- ja asiointiliikenteenä ja jossain määrin myös työmatkaliikenteenä. Linja-autovuoroja on tällä yhteysvälillä vain kaksi vuoroparia, joista toinen ajetaan kouluvuoden aikana markkinaehtoisena liikenteenä ja palvelee työssäkäynti- ja opiskelijamatkustusta. Toisen vuoroparin ELY-keskus on hankkinut palvelemaan ympärivuotisena asiointiliikenteenä, mutta se taipuu Savonlinnan suunnalla myös koululais- ja opiskeluliikenteeksi. Ostoliikenteenä ajettavassa vuoroparissa lippu- ja maksujärjestelmänä on liikennöitsijällä käytössä Matka-huollon järjestelmä. Yhteysvälin bussivuorot ajetaan Parikkalasta Savonlinnaan aamupäivästä ja vastaavasti iltapäivästä Savonlinnasta Parikkalaan. Jos yhteysvälin junaliikenteeseen tulisi muutoksia, korvaavia yhteysvuoroja Parikkalasta Savonlinnaan ei olisi aamupäivän jälkeen eikä Savonlinnan suunnasta Parikkalaan kuin vasta iltapäivällä.

Alueellisen liikenteen pilotointi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kiinnostunut ja lupautunut osallistumaan alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihankkeeseen, jos sellainen alueella käynnistyy. ELY-keskus voi antaa hankkeen toteuttamiseen henkilöresursseja, rahoitukseen osallistuminen ei määrärahojen käyttörajoitusten vuoksi ole mahdollista.

Yksikön päällikkö

Jussi Kailasto

Joukkoliikennevastaava

Ulla Marjamaa

JAKELU

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo

TIEDOKSI

Karhula
Kailasto J.
Roimola

